

O víře Tomášově (Krnov, 16.4.2023)

I.čtení: evangelium podle Jana 20,19-31

II.čtení: evangelium podle Jana 20,29

Přemýšlel jsem nad tímto kázáním a říkal si, které písničky by se asi k němu hodily. Jenže jsem zjistil, že mě napadají samá blues. Ještě přesněji řečeno, když vezmu třeba mládežnický zpěvník Svítá, u všech písniček, které mají nějakou souvislost s příběhem apoštola Tomáše, se autoři rozhodli pro formu blues. Musel jsem se zamyslet, proč tomu asi tak je.

Blues je původně černošská hudba z Ameriky, podobně jako jazz nebo gospel. Zatímco ovšem jazz vyjadřuje obvykle radost z lidského života a gospel radost ze života věčného, blues je obvykle vyjádřením smutku, splínu, zklamání, deprese, občas i rozzlobenosti a vzteku. Je v něm tedy největší koncentrace silných lidských emocí.

Možná proto blues oslovuje tolik lidí a možná proto ho mám tolik rád i já.

A možná právě proto blues tolik sedí k příběhu Tomášovu.

Tomáš jistě prožíval svoje velké blues:

Nejprve zklamání ze ztráty přítele a mistra – stejně jako ostatní učedníci. Myslím ovšem, že Tomáše to zklamání zranilo ještě o kus hlouběji než ostatní. Tomáš totiž byl mužem velké víry. Historie mu připlácla nálepku Tomáše nevěřícího, ale to je obrovský omyl!

V evangeliu o Tomášovi slyšíme (mimo velikonoční příběh) jen jedinkrát – v předešlé vzkříšení Lazara. Ježíš se tenkrát rozhodoval, jestli má jít do Jeruzaléma, všichni mu Jeho nápad rozmlouvají, ale Tomáš prohlásí: „Pojďme i my s Ním, ať s Ním taky zemřeme“.

Až za hrob byla ochotná jít jeho víra!

Možná právě proto je ovšem pro Tomáše tak závažné velkopáteční zklamání. Jeho víra ho zklamala, Ježíš zahynul, ale on i přes své původní silné prohlášení zůstal naživu. Ježíš zemřel, ale Tomáš své předsevzetí zemřít s Ním neuskutečnil.

Ve chvíli, kdy byl Ježíš zatčen, všichni odvážní následovníci utekli a Ježíš zemřel na kříži sám. Tomáš byl jistě rád, že si zachránil život, ale zároveň poznal, že není takový hrdina, jako si původně myslel. Možná se i on zlobil na sebe sama, měl pocit, že zklamal, i když možná ne tak dramaticky jako Petr...

Přitom ale pořád byl odvážnější než jeho kamarádi – ti se shromažďovali za zavřenými dveřmi, zatímco Tomáš běhal někde venku – možná chtěl prozkoumat situaci, zjistit, jestli je bezpečno a čistý vzduch, možná se snažil zajistit jídlo pro své schovávající se přátele; možná dokonce se pokoušel přijít na kloub tomu, co znamená prázdný hrob...

Jenže právě díky tomu byl vynechán, když Ježíš přišel za ostatními přes ty zavřené dveře. Ježíš navštíví ty strašpytlíky za zamčenými dveřmi a jeho, který jediný má odvahu vystrčit nos, opomine! Teď mu to kolegové nadšeně vykládají a jemu se nechce věřit.

Ne že by nevěřil Bohu. On nechce věřit jim...

Podezřívá je, že se nejspíš zbláznili žalem, že prožili nějakou skupinovou halucinaci

nebo něco podobného. Proto odmítá jejich svědectví o Kristu živém.

Mnoho takových pocitů a myšlenek se mohlo promítat do Tomášova bluesového rozpoložení...

Možná i někteří z nás nebo z našich přátel a známých najdou ve svém vlastním příběhu podobná zklamání – zklamání z nenaplněných očekávání víry v Boha, smutek nad vlastním selháním a nad vlastní povahou, zranění ze vztahů s druhými, jejichž cesta víry a života (jak se nám obvykle zdává) je mnohem jednodušší a nekomplikovanější než ta naše. Možná jsme kdysi prožili nadšení ze setkání s Kristem, byli jsme plní odhodlání jít s Ním třeba na smrt, ale naše očekávání se nesplnila, anebo jsme se zklamali sami v sobě, když jsme poznali na hranice vlastní odvahy; anebo jsme tvrdě narazili na realitu církevního společenství.

Možná v nás vyrůstá podobný postoj odmítnutí – jaký měl učedník Tomáš, když mu vyprávěli o setkání s Kristem vzkříšeným a o životě věčném. Možná si taky t'ukáme na čelo, když slyšíme svědectví druhých o setkání s Kristem. Možná se tiše zlobíme na Pána Ježíše, že druhým dává prožít silné zkušenosti víry, zatímco nás nějak obchází. Možná stejně jako Tomáš v duchu toužíme po nepohybné víře, jen nedokážeme překonat tu všudypřítomnou a všeporůstající skepsi, pochybování a nejistotu.

Poslechněte si teď, jak to kdysi ve svém blues vyjádřil jiný Tomáš – Tomáš Najbrt:

Blues nevěřícího Tomáše

Příběh učedníka Tomáše nás ujišťuje, že Pán Bůh ani pochybovače nezavrhuje, neodmítá a netrestá. Tomáš dostává svoji šanci, Ježíš za ním za týden přichází znovu, a nabízí mu znamení, o které žádal: „Jsem ti k dispozici. Polož svůj prst do mých ran...“

Tomáš toho nakonec nevyužije. Nesáhne si. I bez toho z něj spadnou předchozí pochybnosti a všechno ostatní, co mu bránilo přijmout vyprávění o živém Ježíši. Z Tomáše pochybujícího se stává Tomáš věřící.

A Ježíš to komentuje i pro všechny další generace křesťanů:

„Uvěřil jsi tomu, co jsi viděl. Přijdou jiní, kteří možná nebudou mít možnost vidět na vlastní oči. Ale blahoslavený je ten, kdo i přesto uvěří.“

Každý z nás se může setkat se vzkříšeným Pánem Kristem. I když jsme všelijak zklamaní nebo pochybujeme, i když my sami nejsme příliš svatí, i když si životem vlečeme různé negativní zkušenosti, Ježíš za námi přichází a osobně se s námi setkává. Každého z nás zná jménem a na každém Mu záleží. Každý z nás u Něj může najít pochopení a místo, kam odložit své pochybnosti a svá zklamání.

Chvála Bohu!

Pane Ježíši Kriste, děkujeme Ti, že Ti záleží na každém z nás a že nás přijímáš i s našimi selháními, pochybnostmi a zraněními z minulosti. Prosíme Tě, ujišťuj nás svým Duchem svatým, že patříme Tobě a že můžeme chodit světem s radostí z Tvého vzkříšení a Tvé blízkosti. Navštiv taky všechny ostatní, kdo tuhle radost neprožívají a vlečou si světem náklad negativních zkušeností. A odpusť nám, jestli někdy jsme těmi, kdo svou sebejistotou a nemoudrými řečmi druhé vypuzují ze společenství Tvého lidu, ze Tvé církve.

AMEN!